

Bibliografia

- BUSQUETS, Joan (1992). “Les ciutats catalanes de l’Antic Règim: la reforma del govern municipal de Girona el 1601”, a *Manuscrits*, núm. 10, p. 415-439.
- DURAN, Eulàlia (1982): *Les Germanies als Països Catalans*. Barcelona: Curial.
- GUILLERÉ, Christian (1984). *Diner, poder i societat a la Girona del segle XIV*. Girona: Ajuntament.
- SOBREQUÉS, Santiago (1975). “El règim municipal de Girona a la Baixa Edat Mitjana”, dins Íd., *Societat i estructura política de la Girona medieval*, Barcelona, Curial, p. 75-136 (original, *Anales del Instituto de Estudios Gerundenses*, t. X (1955), p. 165-234.
- TORRAS RIBÉ, Josep M. (1983). *Els municipis catalans de l’Antic Règim (1453-1808)*. Barcelona: Curial.
- TORRES, Xavier (2001): “La ciutat de Girona a l’època moderna: de capital del drap a plaça forta”, a *Annals de l’Institut d’Estudis Gironins*, vol. XLII, p. 25-44.
- VICENS VIVES, Jaume (1936-37). *Ferran II i la ciutat de Barcelona, 1479-1516*. Barcelona: Tipografia Emporium, 3 vols. (hi ha reed., Barcelona, Ed. Vicens Vives, 2010).
- WEBSTER, Jill (a cura de) [1980]. *Francesc Eiximenis. La societat catalana al segle XIV*, Barcelona: Edicions 62, 2a. ed.

Josep M. Torras

DE JURATS A REGIDORS: L’AJUNTAMENT BORBÒNIC DE GIRONA EN EL SEGLE XVIII

Aquest treball forma part del projecte “La red urbana catalana en los siglos XVI-XVII” (Ref. HAR2008-02972), dotat pel Ministerio de Ciencia e Innovación.

Abans que res hauríem de fer-nos a la idea que les conseqüències de la Guerra de Successió sobre la geografia catalana no van ser en absolut homogènies ni equiparables a tot el territori. Si bé resulta inqüestionable que la data simbòlica de la derrota de 1714 ha condicionat en gran mesura els estudis sobre la cronologia del conflicte, en el terreny municipal els seus efectes foren de llarga durada i molt desiguals per a les diverses poblacions: des de la primera reforma parcial aplicada a la paeria de Lleida, l'any 1707, com a resultat de la conquesta de la ciutat per les tropes del duc d'Orleans, seguida de l'actuació radical de Felip V després del setge de Tortosa, l'any 1708, amb la implantació primerenca d'un ajuntament de corregidor i regidors vitalicis de matriu castellana, fins a la reforma limitada posada en pràctica en el cas de Girona a partir de 1711. D'aquesta seqüència se n'hauria d'extreure la imatge que, excepte a Tortosa, l'aplicació de les reformes borbòniques en els municipis catalans estigué dictada per un gradualisme considerable, del qual el cas de Girona pot considerar-se un compendi de totes les actuacions anteriors.

Girona va caure en poder de les tropes borbòniques després del setge del mariscal francès duc de Noailles a mitjans de desembre de 1710, en què els jurats informaven la Generalitat que “està del tot bloqueada y comcircuhida aquella plaça”. La capitulació de la ciutat es produí el 25 de gener de 1711, i la doctrina aplicada pels vencedors va ser aparentment contemporitzadora respecte a l'ordenament jurídic existent, tant pel que fa a les persones com a les institucions. En concret, segons consta en els llibres d'actes, el duc de Noailles afirmà de manera solemne que

“el Principado reconocerá en breve una entera tranquilidad, y [...] sus cosas se restablecerán en el mismo estado en que se hallaban antes del año mil setecientos y cinco”. I efectivament, durant els anys immediatament posteriors, deixant de banda que hi poguéss haver alguna represàlia fulminant contra austriacistes recalitrants, les cerimònies de la insaculació s’anaren succeint de manera rutinària any rere any, fins a 1715, amb autorització expressa del duc de Noailles a petició dels jurats. Fins i tot fou respectat el peculiar mecanisme rotatori del càrrec de jurat primer característic del règim municipal gironí, un any ocupat per nobles, i el següent per ciutadans de mà major. Concretament l’any 1711 fou extret jurat primer militar Francesc de Prats i Codina, l’any 1712 Francesc Rocha i Sitjar en la bossa de mà major, l’any 1713 Josep de Razet i Trullàs, cavaller, l’any 1714 el doctor Pere Rosselló, i l’any 1715 Josep de Font i Llobregat, noble. Aquest manteniment de la insaculació cal considerar-lo com un intent d’apaivagar els ànims de la ciutadania, i com un hàbil mecanisme de seducció sobre les classes dominants tradicionals posat en pràctica pels borbònics.

Aquesta política de relativa tolerància es veié radicalment estroncada després de la caiguda de Barcelona en poder de Felip V. L’any 1715 els que havien ocupat els càrrecs fins aquell moment foren destituïts, suposadament “por haver sido mal afectos al Rey”, i en el seu lloc foren nomenats per primera vegada jurats “por real orden”, en les persones de Joan de Ciurana, donzell; Jaume Miró, doctor en medicina; Narcís Vidal, mercader, i Joan Baptista Prats, botiguer. La consigna de les noves autoritats

borbòniques era intentar eradicar per tots els mitjans el ritual insaculatori utilitzat fins aquell moment per a l’elecció dels càrrecs municipals: “no permita V. M. en ningún modo el sorteo ni extracción de sujetos para el gobierno político [...], permitiendo continuar el regentar sus empleos a los que actualmente se hallan ejerciéndolos, hasta nueva orden”. Per tant, aquests jurats nomenats per despatx del capità general marquès de Castel Rodrigo l’any 1715 es perpetuaren en l’exercici dels seus càrrecs fins a l’any 1719, en què donaren el relleu als primers regidors borbònics pròpiament dits. Més enllà, però, d’aquesta mutació puntual en els oficis de jurats de Girona, a partir de l’any 1715 les autoritats borbòniques encarregaren a Josep d’Alós, catedràtic de dret civil i botifler notori, un dictamen jurídic extens a fi de justificar la supressió del sistema insaculatori, en el qual s’afirmava, com a element fonamental de convicció, que la insaculació era una pràctica perversa, radicalment contrària als atributs de sobirania del monarca, per la qual “los comunes se consideravan en sus empleos como independientes de la autoridad regia”.

A partir de la promulgació del Decret de Nova Planta, l’any 1716, i especialment després de dictar-se la “Real Cédula instructoria...” de 1718, les noves autoritats borbòniques engegaren un llarg i minuciós procés de selecció de les persones que haurien d’ocupar els càrrecs de govern en els nous ajuntaments, de regidors vitalicis que s’havien d’implantar a les diverses capitals de corregiment. En el cas de Girona les persones proposades per entrar en aquesta selecció de les primeres autoritats municipals borbòniques foren els següents:

Propostes per ocupar els oficis de regidor de Girona en el primer Ajuntament borbònic

Francesc d'Albertí
Francesc Anglasell, noble
Josep Batlle i de Sans, ciutadà honrat de Barcelona
Fèlix Benages, ciutadà honrat de Barcelona
Josep Boer, mercader, ciutadà honrat de Barcelona
Narcís Camps i Amat, noble
Joan de Ciurana i Ros, cavaller
Jeroni Fondevila, ciutadà honrat de Girona
Francesc de Gayolà
Jaume Miró, doctor en medicina, ciutadà honrat de Barcelona
Francesc de Mora i Casadevall, cavaller
Josep d'Oliveras, noble
Francesc de Prats i de Batlle, cavaller
Joan Baptista Prats, mercader
Narcís Vidal, mercader

A partir d'aquesta nòmina, els magistrats de la Reial Audiència iniciaren un procés d'escrutini de fidelitats i de depuració de les responsabilitats polítiques dels proposats, amb indagacions i consultes entre els veïns i especialment entre els espies, confidents i botiflers notoris de les comarques gironines. El resultat d'aquestes perquisicions hem de suposar que ens pot donar una radiografia fidedigna del grup de partidaris de Felip V existent a Girona, i també d'alguns desafectes que malgrat la seva fidelitat dubtosa intentaren acomodar-se a la nova situa-

ció política. Francesc d'Albertí, per exemple, havia exercit el càrrec de jurat primer militar l'any 1705, i aquests antecedents li foren recriminats en la consulta sobre els candidats, tot i que finalment fou considerat *buen vasallo*. Francesc de Gayolà era natural de Figueres i segons consta en l'informe havia fugit a França a començaments de la guerra, “dejando su casa y crecidas conveniencias”, i es presentava com un home de confiança del duc de Noailles. Francesc de Prats i Batlle era considerat un felipista d'acreditada fidelitat, per la qual cosa fou empresonat i desterrat; per aquests mèrits havia estat nomenat jurat militar i clavari major en la refosa de 1715. El cavaller Francesc de Mora era membre d'una família influent, es negà a participar en les corts de 1705 i es posà a les ordres del marquès de Brancas en la defensa de Girona durant el setge de 1712. La família del comerciant Josep Boer havia estat perseguida durant el govern austriacista, i ell mateix empresonat durant gairebé un any; fou escollit jurat i oïdor de comptes l'any 1715, i en la consulta de la Reial Audiència es deia que “se singularizó acudiendo con las armas [a la defensa del Rey], asistiendo con sus caudales en dinero, trigo y cebada a la guarnición”. Jeroni Fontdevila era ciutadà honrat de Girona, fou perseguit i empresonat pel govern intrús, i per aquest motiu fou considerat “sugeto de grande inteligencia y de igual experiencia, fidelísimo con toda su casa al partido real”. Va ser escollit per formar part del consell municipal de *real orden* de l'any 1715. El noble Francesc Anglasell era considerat *apasionado al Real Servicio*, i per aquest motiu havia estat perseguit i empresonat pels austriacistes.

Participà en el setge de Barcelona de 1713-1714 a les ordres del duc de Populi, i pel seu *valor y bizarría*, fou nomenat veguer de Girona pel mariscal duc de Berwick. El metge Jaume Miró era considerat de *fidelidad innata* a la dinastia borbònica, per la qual cosa sofrí persecucions i “grave menoscabo en su hacienda y patrimonio”. Havia ocupat el càrrec de jurat segon militar l’any 1715. El cavaller Joan de Ciurana i Ros durant la guerra “padeció trabajos y notables descalabros en su hacienda”, i com a recompensa havia estat nomenat jurat interí l’any 1715. Narcís Vidal era considerat *fideliísimo* per haver-se negat a secundar la revolta austriacista de 1705, per la qual cosa fou desinsaculat i perseguit pel govern intrús, i com a recompensa va ser nomenat mestre racional interí l’any 1715. El comerciant Joan Baptista Prats es mantingué fidel a Felip V des de l’origen de la revolta, per la qual cosa “atrajo el odio y encono de la barbaridad de los paisanos”. Va ser premiat amb un càrrec de jurat interí l’any 1715. El noble Narcís de Camps estava al servei de la Generalitat, i l’any 1704 participà en la defensa del portal de Mar de Barcelona durant el simulacre de desembarcament del príncep Jordi de Darmstadt. Mentre durà la guerra es mantingué fidel a Felip V, per la qual cosa fou perseguit i desinsaculat. Participà en la defensa de Girona durant el setge de 1712. Josep d’Oliveras l’any 1705 fugí a França, i la seva família fou perseguida. Retornà enrolat en l’exèrcit del duc de Noailles i participà en el setge de 1714 a les ordres del mariscal duc de Berwick.

En l’ordenament institucional sorgit de l’aplicació del Decret de Nova Planta correspongueren a Girona un

ajuntament format per corregidor i vuit regidors, nomenats a finals de juliol de 1718, però que no prengueren possessió efectiva fins a començament de 1719, de la mà i per ordre del corregidor tinent general Tiberio Caraffa. En el mateix acte cessaren els jurats i el consell municipal interí que havien estat nomenats l’any 1715. Els flamants regidors, ordenats segons la rígida graduació de categories imposada per les autoritats borbòniques, foren els següents:

Primers regidors borbònics de Girona nomenats l’any 1718

Regidor Degà: Narcís Camps i Amat, noble

Regidor segon: Joan de Ciurana i Ros, cavaller

Regidor 3er: Francesc de Prats i de Batlle, cavaller

Regidor 4art: Josep d’Oliveras, cavaller

Regidor 5è: Josep Batlle i de Sans, ciutadà honrat de Barcelona

Regidor 6è: Jeroni Fondevila, doctor, ciutadà honrat de Girona

Regidor 7è: Jaume Miró, doctor en medicina

Regidor 8è: Joan Baptista Prats, mercader

El primer que cal constatar d’aquesta nòmina de regidors borbònics és que tres dels nomenats es comptaven entre els jurats de *real orden* que accediren al seu càrrec l’any 1715. En aquest sentit, doncs, el primer ajuntament borbònic s’hauria mostrat manifestament continuista respecte al nou ordre instaurat pel capità general marquès

de Castel Rodrigo. Per contra, cap dels jurats que havien estat extrets en els consistoris interins després de la conquesta de Girona per les tropes del duc de Noailles l'any 1711 no obtingueren representació en el primer ajuntament borbònic. Això ens porta a interrogar-nos sobre els mèrits tinguts en compte en la tria, i sobre els criteris de selecció que prevalgueren finalment. A partir d'aquest moment hem de deduir que els atributs de fidelitat a la dinastia borbònica foren condicions indispensables, però no suficients, per accedir a ocupar els càrrecs de regidors vitalicis. És a dir, en la tria hi intervingueren altres elements de valoració, el principal dels quals va ser el que feia referència a la categoria estamental dels aspirants, i intentaren acomodar l'ocupació dels càrrecs de regidors a les normes d'aristocratització obsessiva contingudes en el Decret de Nova Planta. Aquesta selecció atenent a raons estrictament estamentals ja es deixava entreveure en la nòmina dels aspirants a ocupar els primers càrrecs de regidor, en la qual es percep un deliberat distanciament pel que fa a la professió dels jurats que havien ocupat els càrrecs entre 1690 i 1715. Aquest divorci respecte a l'entramat social de la ciutat s'accentuà encara més amb el nomenament definitiu dels primers regidors borbònics, en què la noblesa i altres categories assimilades (ciutadans honrats i doctors) monopolitzaren els càrrecs de govern, mentre que es veieren bruscament foragitats de la institució la menestralia i els gremis, i obtingué una sola representació el ram del comerç, en la persona de Joan Baptista Prats. Aquesta desnaturalització de l'ajuntament borbònic respecte al teixit econòmic gironí es veu rati-

ficada per la comparació amb la nòmina dels principals contribuents, majoritàriament vinculats a les activitats mercantils i artesanes:

Principals contribuents en el primer cadastre de Girona (1717)

- Esteve Andreu, comerciant, contribuent núm. 1
- Ramon Vila, notari, contribuent núm. 2
- Miquel Mercader, comerciant, contribuent núm. 3
- Comte de Solterra, contribuent núm. 4
- Maria de Cruillas, contribuent núm. 5
- Joan Ausell, blanquer, contribuent núm. 6
- Pau Ferrer, mercader, contribuent núm. 7
- Joan Sellas, ferrer, contribuent núm. 8
- Ramon de Bell-lloch, contribuent núm. 9
- Francesc Roca i Sitjar, noble, contribuent núm. 10

És a dir, cap dels principals contribuents no va ser ni pretendent ni regidor en el primer ajuntament borbònic de Girona. I aquest divorci entre poder polític i poder econòmic persistirà en gran mesura al llarg de tot el segle, i és perceptible amb escasses excepcions en la resta de talls de cadastre analitzats, corresponents als anys 1760 i 1800, tal com apareixen en l'apèndix d'aquest article. Com a valoració de conjunt, mentre que en el municipi tradicional la divisió en *mans* de la societat urbana gironina tenia un reflex equivalent en les bosses d'insaculació, i assegurava la presència en el municipi de totes les categories ciutadanes, a partir de 1714 les noves au-

toritats municipals foren seleccionades atenent a criteris postissos i arbitraris, tals com la fidelitat dinàstica o la categoria estamental, i donaren com a conseqüència un organisme cada vegada més escleròtic i allunyat de les mínimes pautes de representativitat que calia atribuir al govern municipal.

Dels primers vuit regidors borbònics de Girona tots sense excepció intentaren perpetuar-se en l'usdefruit del poder per mitjà de la successió en el seu càrrec a favor de fills o altres familiars. Alguns ho aconseguiren i altres no. El regidor degà Narcís de Camps, per exemple, l'any 1724 intentà traspasar el càrrec al seu nét Narcís de Camps i Pujol, atenent a "hallarse con edad crecida y vexado de diferentes achaques". Joan Baptista Prats l'any 1727 demanà poder traspasar el càrrec al seu fill del mateix nom, "a causa de hallarse de muy crecida edad, y fatigado de sus achaques". Jaume Miró l'any 1736 intentà que el càrrec fos ocupat pel seu germà Antoni Miró i Pellisser, i en no aconseguir-ho, l'any 1750 demanà la plaça per al seu nebot Jaume Miró. El que sí va resultar irreversible va ser el procés d'aristocratització dels oficis de regidor. I no solament de les persones que ocuparen els càrrecs de regidor pròpiament dits, sinó també dels que pretengueren per un o altre mitjà obtenir aquesta distinció. És a dir, tot el cercle del poder municipal borbònic –pretendents, candidats i regidors– quedà profundament impregnat per aquesta pruija aristocratitzant al llarg de tot el segle XVIII, tal com es pot veure en el següent quadre:

Estructura socioprofessional dels regidors borbònics de Girona (1719-1808)

	Pretendents		Candidats		Regidors	
	nombre	%	nombre	%	nombre	%
nobles	56	53'8	44	86'3	24	70'6
doctors	21	20'2	6	11'8	2	5'9
comerciants	4	3'8	-	-	1	2'9
professionals	13	12'5	-	-	2	5'9
menestrals	2	1'9	-	-	-	-
no consta	8	7'7	1	2	5	14'7
Total	104	100	51	100	34	100

La lectura d'aquestes dades pensem que resulta reveladora de la dinàmica del reclutament dels regidors borbònics de Girona. Podem veure com els pretendents, que hauríem de considerar que són els interessats personalment a accedir al govern municipal, mostren un ventall de representació social extens, amb una considerable presència de professions i grups socials. Aquesta diversitat es veu dràsticament disminuïda en la caracterització dels candidats proposats per la Reial Audiència, seguint els criteris de selecció promoguts pel règim borbònic. Finalment, les persones que reeixiren a obtenir el càrrec es concentren gairebé en un 80% en la noblesa i les categories equivalents.

Els ajuntaments de regidors vitalicis i aristocratitzats imposats a Catalunya pel Decret de Nova Planta rebren severes crítiques des de l'interior mateix del règim borbònic. Singles dictàmens del tinent general Jerónimo

Breziani i de l'intendent Contamina posaren de manifest el mal funcionament crònic d'aquests ajuntaments de matriu castellana, especialment a causa del caràcter vitalici dels oficis de regidor. Destaquen, per exemple, el desarrelament de la majoria dels seus titulars del teixit social i econòmic de les diverses poblacions, i les xacres de mal govern que afavoria aquesta realitat. Detecten abusos en els arrendaments urbans, en la comptabilitat municipal, en el repartiment de les quotes del cadastre, etc., tot plegat agreujat pel caràcter vitalici dels càrrecs, que impedia el passament de comptes i el control de la gestió dels titulars. Com assenyalava Breziani “con los empleos de regidores todos hazen hacienda y caudal”. I la mateixa Reial Audiència informava l'any 1725 que “en los ayuntamientos de las ciudades cabezas de partido [...] no se toman quantas de la administración de sus propios y demás emolumentos, [y] corren todos los abastos al cuydado de sus regidores, en aprovechamiento de estos, y en perjuicio de la pública utilidad”.

En el cas de Girona les primeres crítiques al govern dels regidors es documenten l'any 1720, pels abusos comesos en la inspecció dels mercats per part del mostassaf o *almotacen*, que els síndics de la vegueria forana atribuïen a la mala gestió dels regidors. Aquestes actuacions abusives meresqueren una crítica descarnada del canonge Tomàs Regàs, que deia que “todos los [del ayuntamiento] de la ciudad eran unos traidores, ladrones y brivones, y que en el tiempo pasado no se hubieran atrevido a esto”. Caldria atribuir encara una major entitat a l'escàndol de corrupció en gran escala detectat a partir de 1730, en el qual s'hi veie-

ren involucrats els regidors, que actuaven amb la connivència i complicitat del corregidor baró d'Huart. El principal implicat en la malversació de fons públics sembla que fou el regidor Joan Baptista Prats, comerciant, a qui l'any 1730 s'atribuïa un exorbitant descobert de 14.676 lliures, 11 sous i 2 diners. Un nou episodi de corrupció fou detectat l'any 1747, en què el regidor Jaume Miró fou acusat d'haver-se apropiat de diners de les taxes del dret de portes, de la comptabilitat municipal i de les liquidacions del cadastre, per un import que s'avaluà en 2.292 lliures, 15 sous i 3 diners.

El que es desprèn inequívocament de la documentació és que a mitjan segle l'ajuntament de Girona presentava una imatge d'inoperància i decrepitud considerable. Entre malalties i exoneracions dels seus càrrecs, dels regidors acusats d'abusos i corrupteles, l'any 1731 el mateix ajuntament es queixava a la Reial Audiència “que sólo ay tres regidores disponibles”, per la qual cosa demanaven “que se nombren dos o tres regidores interinos”. L'any 1740 foren posats en venda dos oficis de regidor: Mateu Campmany accedí al càrrec després d'haver pagat 5.000 rals de billó, i 125 rals de *media anata*, i Pius Andreu adquirí un regidorat en règim de futura, que li costà 3.000 rals i 110 rals de *media anata*. Aquestes incorporacions, però, no resolgueren els problemes d'inoperància i desgovern, que es veieren agreujats en els anys posteriors per una cascada de dimissions entre els consistorials. L'any 1742 Joan de Ciurana volia dimitir per trobar-se delicat de salut, i sol·licità a la Reial Audiència la successió del seu càrrec en règim de futura per al seu fill

Joan de Ciurana i Fondevila, “con la facultad de que sirva en sus ausencias y enfermedades”. L’any 1750 Pius Andreu demanà poder renunciar al seu càrrec “a causa de sus muchos achaques”, que foren desmentits per les indagacions realitzades per la Reial Audiència: “es sugeto robusto y que no padece achaque alguno”. L’any 1751 renuncià al seu càrrec el regidor degà Francesc d’Oliveras i Prats, “por las enfermedades que de dos años a esta parte padece”. La Reial Audiència confirmà el seu delicat estat de salut, però no accedí a la seva renúncia, si bé l’eximí “de asistir a los acuerdos capitulares”. L’any 1754 Joan de Pallejà demanà poder deixar el seu càrrec “a causa de sus achaques, y serle nocivo el clima por lo húmedo”. És a dir, a mitjans segle més de la meitat dels regidors vitalicis de Girona o volien dimitir o s’excusaven de participar en les tasques consistorials.

Com a d’altres ciutats de Catalunya, aquest abandonament de les seves responsabilitats, que es traduïa en una creixent deixadesa i negligència en el govern municipal, va permetre als gremis assumir progressivament una part important de les tasques relacionades amb la regulació dels mercats, amb els arrendaments urbans (carnisseria, fleca, etc.) i amb els proveïments de productes de primera necessitat. A Cervera funcionava un anomenat Gremi de la Bona Voluntat, que actuava mancomunadament per fiscalitzar la gestió dels regidors. A Mataró la Junta dels Comuns i Gremis assumí moltes de les funcions relacionades amb els consums. A Girona l’any 1760 funcionava una Junta de Comissaris dels Gremis, que pretenien obtenir la gestió del proveïment del blat i de les entrades de

vi en els mercats de la ciutat, amb la intenció “de aliviar el deplorable estado en que de algún tiempo a esta parte se hallan los vecinos y moradores de aquella ciudad, a causa de la grande carestía y falta de trigo y demás comestibles”.

Aquesta suplència de competències consistorials per part dels gremis, que no estigué exempta d’entrebancs i tensions amb els regidors, es veié en gran part institucionalitzada per les ambicioses reformes municipals portades a terme pel govern de Carles III. L’any 1760 foren creats uns nous càrrecs municipals, coneguts com procuradors síndics generals, nomenats pels regidors per un sistema de ternes, que tenien per objectiu fiscalitzar la gestió municipal i atendre les queixes dels ciutadans. L’any 1766 es varen instituir els càrrecs de diputats del comú i síndics personers, elegits per un sufragi de segon grau: els veïns, agrupats en gremis o parròquies, elegien vint-i-quatre comissaris electors, que al seu torn havien de triar els diputats i personers que intervindrien finalment en els consistoris. L’objectiu declarat de la reforma era “evitar a los pueblos todas las vexaciones que por mala administración o régimen de los concejales padezcan en los abastos, y que todo el vecindario sepa cómo se manejan”. Consegüentment, en general foren els gremis i el ram del comerç –els grans exclosos de l’ajuntament borbònic– els principals beneficiaris d’aquesta reforma municipal, tal com queda palesat en el següent quadre:

Estructura socioprofessional dels càrrecs de procurador, síndic general, diputats del comú i síndics personers de Girona

	Procurador síndic general		Diputats del Comú		Síndics personers	
	nombre %		nombre %		nombre %	
nobles	17	85	13	14'3	5	12'5
doctors	2	10	12	13'2	23	57'5
comerciants	-	-	3	3'3	-	-
professionals	-	-	34	37'4	10	25
pagesos	-	-	1	1'1	-	-
menestrals	-	-	13	14'3	2	5
no consta	1	5	15	16'5	-	-
Total	20	100	91	100	40	100

A través d'aquests xifres es pot advertir que existiren notables diferències en la composició d'aquests càrrecs. Així, mentre que l'elecció per terna dels procuradors síndics generals permeté mantenir el nou càrrec en l'òrbita dels regidors, i la noblesa i els doctors monopolitzaren tots els titulars, en canvi en els càrrecs de diputats del comú i síndics personers la representació s'obrí a la totalitat del teixit econòmic i social. Aquesta diferència en l'extracció social fou perfectament percebuda pels contemporanis. Els representants dels gremis es queixaven, per exemple, que “como a los síndicos procuradores los proponen los mismos regidores siempre queda elegido el que se halla más enredado en cosas del común, y así no hace otra cosa que comerse el salario”, i en concret es criticava el comportament del baró de Foxà, procurador síndic general, del

qual es deia que “es de hablar mucho, oponerse a todo, y no ejecutar nada que contribuya al beneficio público”. Per contra, els regidors des de l'inici s'oposaren aferrissadament a la possessió dels nous càrrecs de diputats del comú, el de major representació popular. Al·legaven que Girona tenia menys de dos mil veïns, i en conseqüència només havia de tenir dos diputats, en lloc dels quatre que reclamaven la junta de comissaris dels gremis. Una resolució de la Reial Audiència donà la raó als representants gremials, i el 20 de setembre de 1766 dictaminà que “como consta que el vezindario de esta ciudad excede de dos mil vezinos ha resuelto S. Exª y Rl. Audiencia que ese ayuntamiento ponga en posesión de sus empleos a los dos diputados electos que no lo están”.

En realitat, per dessota d'aquesta formalitat reglamentària, s'ocultava el temor a la intromissió dels gremis i les classes populars en el govern municipal, i a la tasca de fiscalització que podien portar a terme des de l'interior del consistori sobre els abusos i les corrupteles dels regidors. En concret els regidors denunciaven a la Reial Audiència que “la elección de diputados y personeros recaye en sujetos de la más baja pleve, [y] existe una mancomunación del baxo pueblo en sacar siempre a los de su classe”. Per la seva banda, l'any 1768 els diputats i el síndic personer de Girona es queixaven “del ceño con que son mirados los diputados y personero por los regidores y sus parciales, [y] se mancomunan con otros capitulares y con la nobleza para atacar a los que promueven con solicitud y celo constante quanto reconocen beneficioso al público”. La pugna entre uns i altres desencadenà la petició dels gremis de

disminuir el nombre de regidors, reforma que obtingueren per resolució de la Reial Audiència de l'any 1771: “se reduzcan a seis el número de los ocho regidores que hai en la ciudad de Gerona, suprimiendo las dos plazas vacantes dexadas por Dn. Ignacio Aloy y Dn. Joseph Font”. Aquesta disminució del nombre de regidors s'agreuja encara l'any 1789, a causa de la dimissió del regidor degà Josep d'Oliveras i d'Antoni Boer.

Els anys finals del segle XVIII foren bàsicament contínuistes en aquest panorama de deteriorament dels ajuntaments borbònics. Arreu de Catalunya començaren a sorgir veus que demanaven cada vegada amb major insistència la supressió dels càrrecs de regidor vitalicis. L'any 1769 els síndics personers de les ciutats caps de corregiment elevaren un memorial extens a la Reial Audiència, on argumentaven que amb la presència dels nous càrrecs d'extracció popular la figura dels regidors vitalicis s'havia convertit en supèrflua i perjudicial per al bon govern municipal. En representació de Girona signaren el document Faust Gafarot i el Dr. Marià Camps, que feien notar que amb aquesta supressió “es seguro que se quitaría la raiz más fecunda de los perjuicios que padecen los pueblos”. Novament l'any 1785, davant la petició de l'Ajuntament de Girona d'augmentar les places de regidor, se'ls retragué la inoportunitat de la seva demanda, ja que “la mancomunación y recíproca inteligencia de sus intereses particulares y no en favor del público, ha sido la causa de la falta de confianza que tenía el público en ellos”. Per aquest motiu els regidors reclamaven l'any 1793, en la vacant de Josep Ramon de Font, que “los empleos de regidor recaygan en personas arraigadas y

distinguidas, que libres de todo respecto y obligación puedan dedicarse enteramente al servicio del público”. I l'any 1798, en l'intent de provisió de la vacant de Martí de Burgués, es lamentaven que “se excusan de servir los oficios de regidor las personas más acaudaladas”.

A partir del decenni de 1780 sovintejaren les peticions de suprimir els càrrecs de regidors vitalicis a diverses capitals de corregiment, com Puigcerdà, Talarn, Tortosa o Mataró, en tots els casos amb la proposta alternativa de convertir els regidors vitalicis en triennals. Probablement, però, el que ens dóna l'autèntica imatge de la crisi irresoluble en què es debatia l'ajuntament borbònic va ser la proposta de la mateixa Reial Audiència d'intentar resoldre la inoperància i els constants conflictes que patien els governs municipals per mitjà de la reintroducció del sistema insaculatori per a la provisió dels càrrecs de regidor. Entre 1790 i 1808 la insaculació es difongué a una vintena d'ajuntaments catalans, entre els quals els de Banyoles, Figueres, Arenys de Mar, Valls, Blanes, Tàrraga, Mora d'Ebre, Torredembarra, etc. De totes maneres, el més rellevant d'aquest procés de reforma va ser l'argumentació utilitzada per la Reial Audiència per a promoure la seva implantació: “La insaculación es la única ley sana que se conoce para hacer los nombramientos. Donde ésta reynó no hay pleytos, y donde no es una guerra civil, un escándalo y una ley elástica, que sólo juega a favor del despotismo, y de aquellos más poderosos de los pueblos, en cuya pandilla y familia se perpetúan las varas de justicia. Si se adopta como es justo el plan de insaculación, se oscurecerán todas las desgracias y terminarán todas las intrigas”.

Aquests plantejaments ens retornen a l'origen d'aquest escrit, i ens haurien de fer recordar que el procediment de la insaculació per a l'elecció dels càrrecs municipals, que ara és presentat com una panacea providencial per resoldre els problemes de desgovern municipal, havia estat eradicat violentament dels municipis catalans per les autoritats borbòniques després de la derrota de 1714. Segurament caldria considerar aquestes propostes com el millor tribut a les institucions d'autogovern vigents a Catalunya abans de la imposició del Decret de Nova Planta.

Els regidors vitalicis foren abolits finalment el 23 de maig de 1812, en promulgar-se la Constitució de Cadis, que en el seu article 312 establia “que cessen en sus funciones los regidores perpetuos, y todos los individuos que componen dichos ayuntamientos”.

Apèndix:

NÒMINA DE LES AUTORITATS MUNICIPALS DE GIRONA EN EL SEGLE XVIII

ABARCA, Melchor de - tinent general - Corregidor l'any 1754.	ALÒS DE BRU, Ramon - mariscal de camp - Corregidor l'any 1796.
ALBERTÍ, Antoni d' - cavaller - Candidat a un càrrec de regidor l'any 1752. - Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1766. - Regidor l'any 1767.	ALOY, Antoni - Diputat del comú l'any 1774. ALOY I PRATS, Ignasi - Regidor l'any 1791.
ALBERTÍ, Francesc d' - Pretendent a un càrrec de regidor els anys 1716 i 1726. - Regidor l'any 1727.	ANDREU PI, Alexandre - ciutadà honorat de Barcelona - Candidat a un càrrec de regidor l'any 1807.
ALBRADOR, Pere - fuster - Contribuent núm. 48 en el cadastre de 1760.	ANDREU, Esteve - mercader - Contribuent núm. 1 en el cadastre de 1717.
ALENYÀ, Francesc - escrivà - Contribuent núm. 45 en el cadastre de 1760.	ANDREU I SANS, Ignasi - doctor en drets - Síndic personer en els anys 1807 i 1808.
ALENYÀ, Joaquim - doctor - Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1796. - Síndic personer els anys 1788, 1792 i 1798.	ANDREU, Josep - adroguer - Diputat del comú l'any 1770. ANDREU, Josep - notari - Contribuent núm. 37 l'any 1760.
ALENYÀ, Manuel - doctor - Síndic personer l'any 1796.	ANDREU, Pius d' - cavaller - Contribuent núm. 6 en el cadastre de 1760. - Futura de regidor l'any 1740. - Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1748. - Regidor l'any 1749.
ALÒS I DE RIUS, Antoni d' - mariscal de camp, marquès d'Alòs - Corregidor l'any 1760.	

ANDREU I D'ASPRER, Pius d'
- cavaller
- Candidat a un càrrec de regidor
els anys 1769 i 1771.

ANGLASELL, Francesc - noble
- Pretendent a un càrrec de
regidor l'any 1716.

ANTENTAS I ROS, Bru - notari
- Pretendent a un càrrec de
regidor l'any 1752.

AULET, Carles
- Diputat del comú els anys 1795
i 1801.

AUSSELL, Joan - blanquer
- Contribuent núm. 6 en el
cadastre de 1717.

AZLOR DE URRIES-GURREA
DE ARAGÓN, Manuel de -
tinent general
- Corregidor l'any 1772.

BADÉS, Ponci - comerciant
- Contribuent núm. 57 en el
cadastre de 1800.

BALTÀ, Francesc - hisendat
- Diputat del comú l'any 1806.

BARCENA, Manuel de - capità
d'infanteria
- Pretendent a un càrrec de
regidor l'any 1752.
- Regidor l'any 1753.

BARRAQUER, Joan - doctor
en drets i ciutadà honrat de
Barcelona

- Pretendent a un càrrec de
regidor l'any 1738.

BARRIL, Joan
- Contribuent núm. 13 en el
cadastre de 1800.

BARRIL, Llorenç
- Contribuent núm. 10 en el
cadastre de 1760.

BAS, Joaquim - guàrdia de corps
- Pretendent a un càrrec de
regidor l'any 1786.

BASSE COURT DE BRYAS,
Juan de - tinent general, comte
de Santa Clara
- Corregidor interí l'any 1794.

BATLLE I PRATS, Francesc de
- cavaller
- Candidat a un càrrec de regidor
l'any 1739.

BATLLE I DE SANS, Josep -
ciutadà honrat de Barcelona
- Pretendent a un càrrec de
regidor l'any 1716.
- Regidor l'any 1718.

BATLLE, Pere Antoni - doctor
- Pretendent a un càrrec de
regidor l'any 1738.

BEDIA, Enrique de - brigadier
- Corregidor l'any 1782.

BEFARÀS, Francesc - notari
- Contribuent núm. 32 en el
cadastre de 1800.

- Pretendent a un càrrec de
regidor l'any 1786.
- Diputat del comú els anys 1800
i 1806.
- Síndic personer l'any 1776.

BELLOCH, Joan de - cavaller
- Contribuent núm. 3 en el
cadastre de 1760.

BELLOCH, Melcior de -
cavaller
- Contribuent núm. 3 en el
cadastre de 1800.

BELL-LLOCH, Ramon de - noble
- Contribuent núm. 9 en el
cadastre de 1717.

BENAGES, Fèlix - ciutadà
honrat de Barcelona
- Pretendent a un càrrec de
regidor l'any 1716.

BENAGES, Francesc de - cavaller
- Contribuent núm. 2 en el
cadastre de 1760.
- Candidat a un càrrec de regidor
l'any 1766.

BENICIO LLOBERA, Felip -
doctor
- Pretendent a un càrrec de
regidor l'any 1726.

BERTRAN, Miquel - hortolà
- Contribuent núm. 38 en el
cadastre de 1800.

BERTRAN, Salvador - hortolà
- Contribuent núm. 39 en el
cadastre de 1760.

BES, Pere - mercader
- Contribuent núm. 19 en el
cadastre de 1760.

BIGAU, Domènec - forner
- Contribuent núm. 26 en el
cadastre de 1800.

BIOSCA, Francesc
- Pretendent a un càrrec de
regidor l'any 1732.

BLANXART, Francesc -
mercader
- Contribuent núm. 24 en el
cadastre de 1800.
- Diputat del comú els anys
1773, 1785 i 1792.

BLANXART, Narcís - mercader
- Contribuent núm. 40 en el
cadastre de 1760.

BOADA, Josep - doctor
- Diputat del comú l'any 1786.

BOER I PELLICER, Antoni -
mercader
- Pretendent a un càrrec de
regidor l'any 1738.
- Regidor l'any 1747.

BOER, Ignasi
- Procurador síndic general l'any
1761.

BOER, Josep - mercader, ciutadà
honrat de Barcelona
- Pretendent a un càrrec de
regidor els anys 1716 i 1726.

BOER I MIRÓ, Narcís - capità de l'exèrcit
- Pretendent a un càrrec de regidor els anys 1766, 1771, 1773, 1776 i 1786.

BOHER, Francesc
- Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1732.
- Regidor l'any 1735.

BONO, Joan de
- Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1766.
- Procurador síndic general l'any 1784.
- Diputat del comú l'any 1781.
- Síndic personer l'any 1790.

BOSCA, Francesc - negociant
- Contribuent núm. 30 en el cadastre de 1760.

BOSCH I CASELLAS, Joan - teixidor de vels
- Diputat del comú l'any 1769.

BOSCH I GALCERAN, Joan - causidic
- Diputat del comú els anys 1777 i 1781.

BOSCH, Josep - pagès
- Contribuent núm. 28 en el cadastre de 1760.

BOSCH, Narcís - sastre
- Contribuent núm. 44 en el cadastre de 1800.

BOU, Bonaventura
- Diputat del comú l'any 1771.

BOURNONVILLE, Miguel José de - tinent general, baró de Capres i duc de Bournonville
- Corregidor l'any 1715.

BRU, Geroni
- Contribuent núm. 9 en el cadastre de 1800.

BRU, Miquel
- Diputat del comú l'any 1774.

BRUDÉ, Geroni
- Contribuent núm. 12 en el cadastre de 1760.

BUELTA FLORES, Francisco - militar
- Pretendent a un càrrec de regidor els anys 1732, 1738 i 1752.

BRUGUÉS, Josep de
- Candidat a un càrrec de regidor els anys 1771 i 1793.
- Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1790.
- Procurador síndic general l'any 1779.
- Diputat del comú l'any 1790.

BRUGUÉS, Martí de
- Candidat a un càrrec de regidor l'any 1793.
- Regidor l'any 1794.
- Diputat del comú l'any 1793.

BRUGUÉS, Narcís de - cavaller
- Candidat a un càrrec de regidor l'any 1769.
- Procurador síndic general els anys 1764 i 1766.

BUSCA, Pius - hisendat
- Contribuent núm. 42 en el cadastre de 1800.

BUSSOT, Geroni - cirurgia
- Diputat del comú l'any 1768.

CABIROL, Cristòfor - notari
- Diputat del comú els anys 1768 i 1779.

CABIROL, Francesc - noble
- Contribuent núm. 23 en el cadastre de 1800.

CABIROL, Narcís de
- Candidat a un càrrec de regidor l'any 1794.
- Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1796.

CALVET, Cosme - doctor en drets
- Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1786.
- Síndic personer els anys 1766 i 1779.

CALVET, Francesc - doctor
- Síndic personer els anys 1797 i 1804.

CAMPA, Jaume - ciutadà honrat de Barcelona
- Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1774.
- Regidor l'any 1775.

CAMPANY, Mateu - administrador de la taula de dipòsits
- Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1738.
- Regidor l'any 1739.

CAMPS, Francesc de - cavaller
- Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1796.
- Diputat del comú l'any 1798.

CAMPS, Llàtzer Antoni de
- Candidat a un càrrec de regidor els anys 1766, 1769, 1771 i 1776.
- Procurador síndic general l'any 1761.

CAMPS, Llàtzer Antoni de - cavaller
- Contribuent núm. 10 en el cadastre de 1800.
- Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1790.
- Diputat del comú l'any 1784.

CAMPS, Marià - notari
- Contribuent núm. 46 en el cadastre de 1800.
- Síndic personer l'any 1768.

CAMPS I AMAT, Narcís - noble
- Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1716.
- Regidor l'any 1718.

CAMPS I PUJOL, Narcís de - cavaller
- Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1726.
- Candidat a un càrrec de regidor els anys 1732, 1739 i 1748.

CAÑAS PORTOCARRERO, Diego de - mariscal de camp, marquès de Castrillo
- Corregidor interí l'any 1794.

CARAFFA, Tiberio - tinent general
- Governador militar interí l'any
1717.

CAREMANY, Antoni de - cavaller
- Contribuent núm. 58 en el
cadastre de 1760.
- Candidat a un càrrec de regidor
l'any 1748.

CAREMANY, Josep de - noble
- Contribuent núm. 35 en el
cadastre de 1800.

CARLES I DE PUIG, Josep
Ramon de - tinent retirat
- Candidat a un càrrec de regidor
l'any 1807.

CARLES, Martí de
- Candidat a un càrrec de regidor
l'any 1766.
- Diputat del comú l'any 1789.

CASANOVAS, Joan - confiter
- Contribuent núm. 52 en el
cadastre de 1800.

CASASDEMONT, Josep
- Diputat del comú l'any 1797.

CASELLAS, Pere - sergent
d'infanteria
- Pretendent a un càrrec de
regidor l'any 1732.

CASTELLAR, Benet
- Diputat del comú l'any 1801.

CERDÀ, Joan Baptista - doctor
- Pretendent a un càrrec de
regidor l'any 1726.

CERDÀ, Rafael de - cavaller
- Contribuent núm. 8 en el
cadastre de 1760.

CHRISTIÀ I OLIVERAS,
Francesc - cavaller
- Contribuent núm. 34 en el
cadastre de 1800.

CIURANA, Antoni de
- Candidat a un càrrec de regidor
els anys 1766, 1769 i 1771.

CIURANA, Francesc de
- Candidat a un càrrec de regidor
l'any 1793.

CIURANA I FONDEVILA, Joan
de - cavaller
- Pretendent a un càrrec de
regidor l'any 1748.
- Candidat a un càrrec de regidor
l'any 1752.

CIURANA I ROS, Joan de -
cavaller
- Pretendent a un càrrec de
regidor l'any 1716.
- Regidor l'any 1718.

CIURANA, Narcís
- Procurador síndic general l'any
1791.

CLARAMUNT, Jacint - confiter
- Contribuent núm. 49 en el
cadastre de 1760.

CODONY, Pere - negociant
- Contribuent núm. 47 en el
cadastre de 1760.

COLL I RAMIS, Josep - confiter
- Pretendent a un càrrec de
regidor l'any 1752.

COLLELL, Josep - sastre
- Diputat del comú l'any 1779.
- Síndic personer l'any 1801 i
1806.

COMADIRA, Raimon - terrisser
- Contribuent núm. 26 en el
cadastre de 1760.

COMAS, Josep - adroguer
- Diputat del comú l'any 1776.

COMAS, Valentí - advocat
- Candidat a un càrrec de regidor
l'any 1807.

CONCHS, Narcissa - vídua
- Contribuent núm. 33 en el
cadastre de 1800.

CONSTANTS, Joan - hisendat
- Contribuent núm. 16 en el
cadastre de 1800.

CÓRDOVA ALAGÓN, José de -
mariscal de camp
- Corregidor l'any 1738.

CORMARÍ, Narcís - albarber
- Contribuent núm. 60 en el
cadastre de 1760.

CORRALES, Miguel de
- Regidor

CORRETOU, Jaume - barber
- Contribuent núm. 20 en el
cadastre de 1760.

CORTADA, Francesc de -
ciutadà honrat de Barcelona
- Síndic personer l'any 1803.

CRUHILLES, Felip de -
marquès del Castell de Torrent
- Procurador síndic general l'any
1770.

CRUILLAS, Maria de
- Contribuent núm. 5 en el
cadastre de 1717.

CRUYLLES, Joan de - cavaller
- Contribuent núm. 5 en el
cadastre de 1760.

CROUS I BONMATÍ, Antoni
- Contribuent núm. 17 en el
cadastre de 1800.

CROUS, Joan
- Contribuent núm. 16 en el
cadastre de 1760.

DELÀS I SILVESTRE, Francesc
de - noble, doctor en drets
- Contribuent núm. 37 en el
cadastre de 1800.
- Candidat a un càrrec de regidor
els anys 1769, 1771, 1774 i
1776.

- Pretendent a un càrrec de
regidor l'any 1786.
- Regidor l'any 1787.
- Procurador síndic general els
anys 1767 i 1782.
- Diputat del comú l'any 1773.

DELÀS, Josep - ciutadà honrat
de Barcelona

- Contribuent núm. 22 en el cadastre de 1760.

DESCATLLAR, Silvestre de
- Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1726.

DIANA I PUIG, Francesc -
escrivà
- Diputat del comú els anys 1780, 1798 i 1803.

DORCA, Bonifaci - apotecari
- Contribuent núm. 42 en el cadastre de 1760.

DORCA, Feliu - xocolater
- Contribuent núm. 58 en el cadastre de 1800.

DORCA, Magí - cirurgia
- Contribuent núm. 52 en el cadastre de 1760.

DOT, Josep - taverner
- Contribuent núm. 33 en el cadastre de 1760.

DURAN, Jordi de - capità d'infanteria
- Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1748.

DURAN, Josep
- Contribuent núm. 7 en el cadastre de 1800.

ESCARRÀ, Josep - doctor en drets
- Diputat del comú els anys 1791 i 1796.
- Síndic personer l'any 1782.

FELIU, Francesc Ignasi de -
ciutadà honrat de Barcelona
- Diputat del comú l'any 1893.

FELIU, Ignasi - mestre de postes
- Contribuent núm. 55 en el cadastre de 1760.

FERRER I LLUPIÀ, Antoni de
- Contribuent núm. 4 en el cadastre de 1760.

FERRER I ROIG, Antoni
- Contribuent núm. 20 en el cadastre de 1800.

FERRER, Domènec - argenter
- Contribuent núm. 56 en el cadastre de 1760.
- Diputat del comú l'any 1768.

FERRER, Esteve - mestre de cases
- Contribuent núm. 57 en el cadastre de 1760.

FERRER I ROIG, Ignasi - doctor
- Procurador síndic general l'any 1788.

FERRER, Josep de - cavaller
- Contribuent núm. 6 en el cadastre de 1800.
- Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1796.
- Síndic personer l'any 1799.

FERRER, Josep - doctor en drets
- Diputat del comú l'any 1782.

FERRER I COS, Narcís - doctor
- Síndic personer els anys 1775 i 1781.

FERRER, Pau - mercader
- Contribuent núm. 7 en el cadastre de 1717.

FERRER, Esteve - apotecari
- Contribuent núm. 54 en el cadastre de 1800.

FIGAROLA, Francesc - mestre de cases
- Contribuent núm. 53 en el cadastre de 1760.

FLUVIÀ, Antoni de
- Contribuent núm. 5 en el cadastre de 1800.

FLUVIÀ I CELLES, Pere de -
cavaller
- Contribuent núm. 7 en el cadastre de 1760.

FONDEVILA, Jeroni - ciutadà honrat de Girona
- Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1716.
- Regidor l'any 1718.

FONT, Josep - argenter
- Pretendent a un càrrec de regidor els anys 1786 i 1790.
- Regidor l'any 1790.
- Diputat del comú l'any 1780.

FONT I LLORENS, Josep de -
cavaller
- Candidat a un càrrec de regidor l'any 1739.

FONT, Josep Ramon de -
cavaller

- Contribuent núm. 15 en el cadastre de 1760.
- Candidat a un càrrec de regidor l'any 1766.
- Diputat del comú l'any 1789.

FOREST, Raimon - confiter
- Contribuent núm. 24 en el cadastre de 1760.

FOXÀ, Ignasi de
- Contribuent núm. 4 en el cadastre de 1800.
- Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1790.
- Síndic personer l'any 1789.

FOXÀ I DE BOIXADORS, Joan Francesc de - baró de Foxà
- Procurador síndic general els anys 1773 i 1785.

FRIGOLA, Tomàs - doctor
- Síndic personer els anys 1786 i 1793.

GAFAROT, Jacint - escrivà
- Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1752.
- Diputat del comú l'any 1783.
- Síndic personer l'any 1767.

GALLART, Francesc
- Diputat del comú l'any 1775.

GARCÍA DE LA CUESTA FERNÁNDEZ DE CELIS, Gregorio - mariscal de camp
- Corregidor l'any 1795.

GARRIGA, Narcís - hisendat
- Contribuent núm. 29 en el cadastre de 1800.

GARRIGOLAS, Antoni - ciutadà honrat de Barcelona
- Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1793.
- Procurador síndic general l'any 1806.

GARZÍA DE OYOS, Antonio - cavaller
- Pretendent a un càrrec de regidor els anys 1766, 1774 i 1793.
- Candidat a un càrrec de regidor l'any 1776.
- Procurador síndic general l'any 1776.

GAUBERT, Pere Màrtir - notari
- Diputat del comú l'any 1787.
- Síndic Personer l'any 1771.

GAYOLÀ, Francesc de
- Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1716.

GELABERT, Ignasi - doctor en drets
- Pretendent a un càrrec de regidor els anys 1786 i 1796.
- Regidor l'any 1797.
- Diputat del comú l'any 1776 i 1796.
- Síndic personer l'any 1785.

GELABERT, Tomàs
- Diputat del comú l'any 1771.

GIBERT, Agustí - mercader
- Contribuent núm. 31 en el cadastre de 1760.

GIBERT, Joan Baptista - mercader
- Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1726.

GINESTA, Francesc - ciutadà honrat
- Contribuent núm. 9 en el cadastre de 1760.

GINESTA, Manuela
- Contribuent núm. 11 en el cadastre de 1800.

GODOY, Manuel
- Regidor l'any 1803.

GRAU, Pere
- Diputat del comú l'any 1791.

GREGORIO MAURO, José de - mariscal de camp, marquès de Vallesantoro
- Corregidor l'any 1764.

GUBERN I CASADEVALL, Sebastià - confiter
- Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1752.

GUIRADO, Cristóbal - capità
- Pretendent a un càrrec de regidor els anys 1773 i 1774.

GUITART, Bonaventura - mercader
- Contribuent núm. 35 en el cadastre de 1760.

HABOR, Ladislao - tinent general
- Corregidor l'any 1783.

JOCRAMA, Josep - botiguer
- Contribuent núm. 48 en el cadastre de 1800.
- Diputat del comú l'any 1794.
- Síndic personer l'any 1800.

JUANFERRER I DÒRDILA, Calixte - doctor en drets
- Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1748.

LADRÓN DE GUEVARA, Bartolomé - mariscal de camp
- Corregidor l'any 1733.

LAGRIFA, Francesc - notari
- Contribuent núm. 18 en el cadastre de 1760.

LAGRIFA, Ignasi - notari
- Diputat del comú l'any 1808.

LAGRIFA, Manuel - notari
- Diputat del comú l'any 1767.

LÓPEZ BARRAGÁN, Miguel - funcionari
- Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1752.

LLACH, Francesc - blanquer
- Diputat del comú l'any 1808.

LLACH, Joan - blanquer
- Contribuent núm. 32 en el cadastre de 1760.
- Contribuent núm. 22 en el cadastre de 1800.

LLAMPUIG, Josep - sastre
- Diputat del comú l'any 1768.

LLOBERA, Narcís
- Candidat a un càrrec de regidor l'any 1732.

MALLOL, Josep - argenter
- Diputat del comú l'any 1767.

MANRESA, Ramon de - cavaller
- Candidat a un càrrec de regidor l'any 1807.
- Procurador síndic general l'any 1800.

MARÍN GURREA, Antonio - comte de Bureta
- Corregidor l'any 1731.

MARTÍ, Francesc - ciutadà honrat de Barcelona, cavaller
- Candidat a un càrrec de regidor els anys 1769 i 1771.
- Pretendent a un càrrec de regidor els anys 1773 i 1774.
- Regidor l'any 1775.
- Diputat del comú l'any 1769.

MARTÍ, Margarida - vídua
- Contribuent núm. 31 en el cadastre de 1800.

MARTORELL, G.
- Contribuent núm. 17 en el cadastre de 1760.

MATAS, Josep - doctor en drets
- Pretendent a un càrrec de regidor els anys 1796 i 1807.

MATÍAS, Pedro Gerardo - tinent general, baró d'Huart.
- Corregidor l'any 1720.

MAYNARD, Joan - funcionari
- Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1748.

MENDOZA, Joaquín de - mariscal de camp
- Corregidor l'any 1802.

MERCADER, Josep
- Diputat del comú l'any 1805.

MERCADER, Miquel -
comerciant
- Contribuent núm. 3 en el
cadastre de 1717.

MERCADER, Narcís
- Diputat del comú els anys 1800
i 1804.

MERCER, Francesc - botoner
- Contribuent núm. 36 en el
cadastre de 1760.

MIRÓ, Antoni de
- Candidat a un càrrec de regidor
l'any 1794.

MIRÓ, Antoni - doctor
- Pretendent a un càrrec de
regidor l'any 1726.

MIRÓ I BENAGES, Francesc
de - noble
- Contribuent núm. 2 en el
cadastre de 1800.

MIRÓ, Jaume - doctor en
medicina, ciutadà honrat de
Barcelona
- Pretendent a un càrrec de
regidor l'any 1716.
- Regidor l'any 1718.

MIRÓ, Jaume
- Regidor l'any 1727.

MOLINA, Francesc de - tinent
d'artilleria
- Pretendent a un càrrec de
regidor l'any 1738.

MORA I CASADEVALL,
Francesc de - cavaller
- Pretendent a un càrrec de
regidor els anys 1716, 1726 i
1732.
- Regidor interi l'any 1734.

NICOLAU, Fermí - impressor
- Pretendent a un càrrec de
regidor l'any 1790.

NESPLES, Francesc - doctor en
drets
- Contribuent núm. 19 en el
cadastre de 1800.
- Diputat del comú l'any 1767.
- Síndic personer l'any 1770.

OLIVA, Antoni - llibreter
- Contribuent núm. 43 en el
cadastre de 1760.
- Diputat del comú l'any 1767.

OLIVA, Narcís - llibreter
- Contribuent núm. 27 en el
cadastre de 1760.
- Contribuent núm. 30 en el
cadastre de 1800.
- Diputat del comú l'any 1772.

OLIVA, Vicenç - impressor
- Diputat del comú els anys 1802
i 1807.

OLIVERAS I PRATS, Francesc d'
- Pretendent a un càrrec de
regidor l'any 1732.
- Regidor interi l'any 1734.
- Regidor l'any 1735.

OLIVERAS, Jaume - negociant
- Contribuent núm. 54 en el
cadastre de 1760.

OLIVERAS, Josep d' - noble
- Pretendent a un càrrec de
regidor l'any 1716.
- Regidor l'any 1718.

OLIVERAS I CARBONELL,
Josep d'
- Regidor l'any 1762.

OLLER, Andreu - doctor en drets
- Candidat a un càrrec de regidor
l'any 1807.
- Diputat del comú l'any 1802.

O'NEILLE, Félix - tinent general
- Corregidor l'any 1780.

PADRÓS, Narcís
- Pretendent a un càrrec de
regidor l'any 1726.

PAGÈS, Pere - pagès
- Contribuent núm. 50 en el
cadastre de 1760.

PALAHÍ, Narcís - notari
- Diputat del comú l'any 1766.
- Síndic personer els anys 1769,
1777, 1780 i 1783.

PALLEJÀ, Joan de
- Regidor supernumerari l'any 1747.

PALLEJÀ, Narcís de
- Pretendent a un càrrec de
regidor l'any 1774.

PALLÈS, Pius - llautoner
- Contribuent núm. 56 en el
cadastre de 1800.
- Pretendent a un càrrec de
regidor l'any 1796.

- Diputat del comú els anys
1784, 1795 i 1807.

PANAREDA, Josep - botoner
- Diputat del comú l'any 1770.

PASAPERA, Feliu - apotecari
- Contribuent núm. 43 en el
cadastre de 1800.

PASTOR, Josep de - noble
- Contribuent núm. 49 en el
cadastre de 1800.
- Candidat a un càrrec de regidor
els anys 1793 i 1794.
- Pretendent a un càrrec de
regidor l'any 1796.
- Diputat del comú l'any 1790.

PAYRACHS, Salvador - argenter
- Contribuent núm. 40 en el
cadastre de 1800.

PEGUERA, marquès de
- Contribuent núm. 13 en el
cadastre de 1760.

PEGUERA, Joan de
- Contribuent núm. 8 en el
cadastre de 1800.

PEGUERA, Narcís de - cavaller
- Contribuent núm. 11 en el
cadastre de 1760.

PERES, Narcís - esparter
- Contribuent núm. 47 en el
cadastre de 1800.

PERICH I CAMPS, Josep -
hortolà
- Contribuent núm. 27 en el
cadastre de 1800.

- PERLASCA, José de - mariscal de camp
- Corregidor l'any 1796.
- PERRAMON, Josep de
- Procurador síndic general l'any 1797.
- Síndic personer l'any 1791.
- PETIT, Josep - sabater
- Diputat del comú l'any 1766.
- PI I SERRA, Josep - xocolater
- Diputat del comú l'any 1805.
- PI, Miquel - hisendat
- Contribuent núm. 59 en el cadastre de 1800.
- PICH, Narcís - ciutadà honorat de Barcelona, capità retirat
- Candidat a un càrrec de regidor l'any 1807.
- PLA, Salvador
- Regidor substituït l'any 1755.
- Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1766.
- POCH, Antoni
- Diputat del comú l'any 1775.
- POL, Dalmaci de
- Procurador síndic general l'any 1779.
- PRATS I DE FERRER, Francesc de - cavaller
- Contribuent núm. 14 en el cadastre de 1760.
- Regidor l'any 1749.
- PRATS I DE BATLLE, Francesc de - cavaller
- Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1716.
- Regidor l'any 1718.
- PRATS, Joan Baptista - mercader
- Contribuent núm. 41 en el cadastre de 1760.
- Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1716.
- Regidor l'any 1718.
- PRATS, Joan Baptista
- Regidor l'any 1727.
- PRATS, Lluïsa - noble
- Contribuent núm. 14 en el cadastre de 1800.
- PRIM, Jeroni - escrivà, ciutadà honorat de Barcelona
- Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1752.
- PRIM, Miquel - escrivà
- Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1748.
- PUIG I ROS, Jaume - adroguer
- Diputat del comú l'any 1777.
- PUIG, Salvador
- Candidat a un càrrec de regidor l'any 1766.
- QUADRA, Marquès de la
- Contribuent núm. 15 en el cadastre de 1800.
- QUATRECASAS, Manuel - argenter
- Diputat del comú l'any 1786.
- QUINTANA, Bonaventura
- Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1790.
- Regidor l'any 1790.
- Diputat del comú l'any 1788.
- RABELL, Josep - doctor en drets
- Candidat a un càrrec de regidor l'any 1807.
- Procurador síndic general l'any 1803.
- Síndic personer els anys 1787 i 1794.
- RAICH, Jeroni - doctor en drets, ciutadà honorat de Barcelona
- Candidat a un càrrec de regidor l'any 1774.
- Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1776.
- Regidor l'any 1776.
- RENOVAN, Joan
- Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1723.
- RIBAS, Antoni
- Contribuent núm. 55 en el cadastre de 1800.
- RIBOT, Ignasi - doctor en drets
- Pretendent a un càrrec de regidor els anys 1786 i 1796.
- Candidat a un càrrec de regidor l'any 1794.
- Regidor l'any 1796.
- Diputat del comú l'any 1778.
- Síndic personer l'any 1774.
- RIBOT, Joaquim - notari
- Diputat del comú l'any 1785.
- Síndic personer l'any 1795.
- RICH, Jeroni - doctor en drets
- Síndic personer l'any 1773.
- RIGAU, Joan - taverner
- Contribuent núm. 46 en el cadastre de 1760.
- RIERA, Miquel - doctor en medicina
- Candidat a un càrrec de regidor l'any 1732.
- RIERA, Narcís
- Futura de regidor l'any 1740.
- ROCA I SITJAR, Francesc - noble
- Contribuent núm. 10 en el cadastre de 1717.
- RODIL, Jeroni
- Pretendent a un càrrec de regidor l'any 1794.
- ROGER, Rafael - doctor
- Diputat del comú l'any 1778.
- ROS, Joan - cirurgia
- Contribuent núm. 44 en el cadastre de 1760.
- ROSÉS, Francesc - apotecari
- Contribuent núm. 18 en el cadastre de 1800.
- ROVIETA, Josep - argenter
- Contribuent núm. 36 en el cadastre de 1800.
- SAGUÉS I COSTA, Andreu - hisendat
- Contribuent núm. 53 en el cadastre de 1800.

SALA, Pere - notari
- Contribuent núm. 34 en el
cadastre de 1760.

SALA, Tomàs - notari
- Contribuent núm. 39 en el
cadastre de 1800.
- Pretendent a un càrrec de
regidor l'any 1786.
- Diputat del comú els anys
1782, 1788, 1794 i 1799.

SALAMÓ, Benet
- Pretendent a un càrrec de
regidor l'any 1786.

SALVATELLA, Ramon
- Diputat del comú l'any 1766.

SAMBOLA, Josep - apotecari
- Diputat del comú els anys 1797
i 1801.

SELLAS, Josep - ferrer
- Contribuent núm. 8 en el
cadastre de 1717.

SIMÓN DE CRESPO, José -
tinent general
- Corregidor interí l'any 1794.

SISÓ, Francesca - vídua
- Contribuent núm. 21 en el
cadastre de 1760.

SISÓ, Salvador - forner
- Contribuent núm. 45 en el
cadastre de 1800.

SOLTERRA, comte de
- Contribuent núm. 4 en el
cadastre de 1717.

- Contribuent núm. 1 en el
cadastre de 1760.

SOLTERRA, comte de
- Contribuent núm. 1 en el
cadastre de 1800.
- Candidat a un càrrec de regidor
l'any 1793.
- Diputat del comú l'any 1792.

SUREDA, Feliu - pagès
- Contribuent núm. 41 en el
cadastre de 1800.

SUREDA, Joan - pagès
- Contribuent núm. 25 en el
cadastre de 1760.

TARANCO LLANO, Francisco
Miguel - mariscal de camp
- Corregidor l'any 1798.

TARRÉS, Miquel - hisendat
- Contribuent núm. 51 en el
cadastre de 1800.

TOMÀS, Joan - hortolà
- Contribuent núm. 59 en el
cadastre de 1760.

TORRENT, Narcís - argenter
- Contribuent núm. 51 en el
cadastre de 1760.

TORRENT, Narcís Antoni
- Contribuent núm. 50 en el
cadastre de 1800.

TORRENT, Tomàs - escrivà
- Contribuent núm. 25 en el
cadastre de 1800.
- Diputat del comú l'any 1783.

TORRES, Benet - argenter
- Contribuent núm. 38 en el
cadastre de 1760.

TORRES, Bonaventura - doctor
- Pretendent a un càrrec de
regidor els anys 1786 i 1794.

VALETA, Josep - doctor en drets
- Candidat a un càrrec de regidor
l'any 1774.
- Síndic personer l'any 1772.

VEGUER, Josep
- Pretendent a un càrrec de
regidor l'any 1752.

VIDAL, Francesc
- Diputat del comú l'any 1804.

VIDAL, Josep - doctor en
medicina
- Contribuent núm. 29 en el
cadastre de 1760.

VIDAL, Narcís - mercader
- Pretendent a un càrrec de
regidor l'any 1716.

VILA, Ramon - notari
- Contribuent núm. 2 en el
cadastre de 1717.

VILANA, marquès de
- Contribuent núm. 12 en el
cadastre de 1800.

VILANOVA, Josep de
- Candidat a un càrrec de regidor
l'any 1748.
- Procurador síndic general l'any
1764.

VILAR, Benet - doctor en drets
- Diputat del comú l'any 1772.
- Síndic personer l'any 1778.

VILAR, Ramon - doctor en drets
- Pretendent a un càrrec de
regidor els anys 1786, 1794 i
1795.
- Diputat del comú els anys 1787
i 1793.
- Síndic personer l'any 1784.

VILARET, Jeroni - blanquer
- Contribuent núm. 28 en el
cadastre de 1800.

VILLAR, Pau
- Diputat del comú l'any 1799.

VIOLA, Josep - adroguer
- Diputat del comú l'any 1766.

VIÑAS, Isabel
- Contribuent núm. 21 en el
cadastre de 1800.

VINYES, Joan Baptista - confiter
- Contribuent núm. 23 en el
cadastre de 1760.

ZAMENO, Juan - mariscal de
camp
- Corregidor interí l'any 1753.

Bibliografia:

- BOSCH, Andreu. *Summari, index o epitome dels admirables y nobilíssims títols de honor de Catalunya, Rosselló y Cerdanya, y de les gràcies, privilegis, prerrogatives, preheminències, llibertats e immunitats gòsan segons les pròpies y naturals lleys*. Perpinyà: Pere Lacavalleria Estamper, 1628.
- CONSTANTS, Luís G., “Una crónica inédita de la Guerra de Sucesión en Gerona”, a *Anales del Instituto de Estudios Gerundenses*, V (Girona, 1950), p. 11-15.
- GAY ESCODA, Josep M. *El Corregidor a Catalunya*. Madrid: Marcial Pons, 1997.
- GRAHIT PAPELL, Emilio. “Gerona durante la Guerra de Sucesión”, a *Revista de Gerona*, núm. 20 (Girona, 1895), p. 9-331.
- IGLÉSIES, Josep. *El cens del comte de Floridablanca, 1787 (Part de Catalunya)*. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana, 1969-1970, 2 vols.
- MERCADER, Joan. *Felip V i Catalunya*. Barcelona: Edicions 62, 1968.
- . “Del ‘Consell de Cent’ al ayuntamiento borbónico. La transformación del municipio catalán bajo Felipe V”, a *Hispania*, LXXXII (Madrid, 1961), separata, 114 p.
- . *El segle XVIII. Els Capitans Generals*. Barcelona: Editorial Teide, 1957.
- . *La transformació dels municipis catalans en temps de Felip V*. Barcelona: Rafael Dalmau Editor, 1963.
- NADAL FARRERAS, Joaquim. *La introducció del catastro en Gerona. Contribució al estudio del règimen fiscal de Catalunya en tiempos de Felipe V*. Barcelona: Universitat de Barcelona, 1971.
- RAHOLA, Carles. *La ciutat de Girona*. Barcelona: Editorial Barcino, 1929, 2 vols.
- SANMARTÍ, Antonio. *Colección de órdenes relativas a la Nueva Planta de la Real Audiencia de Cataluña*. Lleida: Vda. e Hija de Escuder, S.A.
- TORRAS I RIBÉ, Josep M. *Els municipis catalans de l'Antic Règim (1453-1808)*. Barcelona: Edicions Curial, 1983.
- . [Ed.], *Escrits polítics del segle XVIII. Documents de la Catalunya sotmesa*. Vic: Editorial Eumo, 1996.
- . *Felip V contra Catalunya. Testimonis d'una repressió sistemàtica (1713-1715)*. Barcelona: Rafael Dalmau Editor, 2005 [4ª edició 2007].
- . *La Guerra de Successió i els setges de Barcelona (1697-1714)*. Barcelona: Rafael Dalmau Editor, 1999 [Reed. 2001 i 2007].
- . *Los mecanismos del poder. Los ayuntamientos catalanes durante el siglo XVIII*. Barcelona: Crítica, 2003.
- . “Protesta popular i associacionisme gremial com a precedents de la reforma municipal de Carles III a Catalunya (1728-1771)”, a *2on. Congrés d'Història Moderna de Catalunya. Pedralbes*, 8-II (Barcelona, 1988), p. 13-25.
- VOLTES BOU, Pedro. “La entrega de la plaza de Gerona al Archiduque Carlos de Austria en 1705-1706”, a *Anales del Instituto de Estudios Gerundenses*, (Girona, 1949), separata, 22 p.